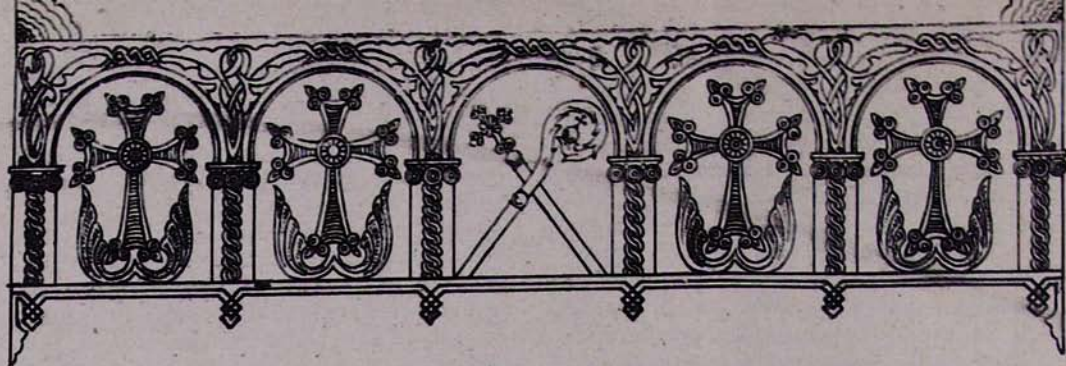

ՀԱՍՍԱՅՆ ՎՐԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐԲ-ԿԱթՈՂԻԿՈՍ ՆՈՐԻՆ ՍՐԲՈՒԹՅՈՒՆ ԵՓՐԵՍՄԻ-Ի ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆ ՈՒ ԳԱՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հունվարի 10-ին վախճանվել էր Համայն Վրաց Պատրիարք-Կաթողիկոս երջանկահիշատակ Մելքիսեդեկ Գ-ը։ Վրաց եկեղեցու Ս. Սինդի որոշմամբ հանգուցյալ հայրապետի քառասունքը լրանալուց հետո, փետրվարի 20-ին հրավիրվեց համայն վրացական եկեղեցական ժողով՝ նոր կաթողիկոս ընտրելու համար։ Ժողովին մասնակցում էին եկեղեցական և աշխարհական 59 պատգամավորներ։

Ընտրության ներկա էին նաև Ռուսական, Բուլղարական Պրովոսլավ եկեղեցիների ներկայացուցիչներ։ Ընտրությանը տեղի ունեցավ Թբիլիսիի Ս. Սիոնի մայր տաճարում, գաղտնի քվեարկությամբ։ Միաձայնությամբ Համայն Վրաց Պատրիարք-Կաթողիկոս ընտրվեց կաթողիկոսական տեղապահ, Բաթումի միտրոպոլիտ գերաշնորհ Եփրեմը։

Համայն Վրաց նորընտիր Պատրիարք-Կաթողիկոս Նորին Սրբություն Եփրեմ Բ-ը ծնվել է 1896 թվականին Գորիի շրջանի Դոխի գյուղում։ Իր նախնական կրթությունը ստացել է Գորի քաղաքի հոգևոր ուսումնարանում, ավարտելով այն գերազանց 1912 թվականին։ Այնուհետև ընդունվում է Թբիլիսիի հոգևոր սեմինարիան և այն ավարտում 1918 թվականին, ապա ընդունվում Թբիլիսիի համալսարանի պատմա-փիլիսոփայական ֆակուլտետը և ավարտում 1926 թվականին։ Համալսարանն ավարտելուց անմիջապես հետո նա ընդունում է հոգևոր կոչում և 5 տարվա ընթացքում բարձրանում եպիսկոպոսական աստիճանի։

1945 թվականին հանգուցյալ Կալիստորատ Կաթողիկոսը նրան շնորհում է միտրոպոլիտություն։

Կաթողիկոսական տեղապահ միտրոպոլիտ Եփրեմը հրավիրում էր Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետին ներկա լինելու Համայն Վրաց Պատրիարք-Կաթողիկոսի ընտրության և դահակալության հանդեսներին։ Վեհափառ Հայրապետը, սիրով ընդունելով քույր եկեղեցու բարեկամական և սիրո ալդ հրավերը, փետրվարի 20-ին Իր շքախմբով Մոսկվայից ժամանում էր Թբիլիսի՝ խաղաղության համագումարից վերադարձի իր ճանապարհի վրա։

Թբիլիսիի օդանավակայանում Վեհափառ Հայրապետին դիմավորելու էին եկել Վրաց եկեղեցու նորընտիր Պատրիարք-Կաթողիկոս Եփրեմ Բ-ը իր եպիսկոպոսներով, Վրաստանի հայոց թեմի բարխանամ առաջնորդ գերաշնորհ Տ. Կոմիտաս եպիսկոպոսը, քահանայից դասը, թեմական խորհրդի անդամները և հարյուրավոր հայ և վրացի հավատացյալներ։ Վրաց նորընտիր Կաթողիկոս-Պատրիարք Նորին Սրբություն Եփրեմ Բ-ը հայտնապես հուզված, ջերմագին բառերով իր գոհունակության խոսքը հայտնեց Վեհափառ Հայրապետի ժամանման համար Թբիլիսի, ընդգծելով, թե եղբայրական սիրո այս վերաբերմունքը անմոռանալի պիտի մնա Հայ և Վրացական եկեղեցիների պատմության մեջ։ Նույն ջերմությամբ Վեհափառ Հայրապետն Իր պատասխան խոսքի մեջ Իր մեծ ուրախությունը և Իր խնդակցությունը հայտնեց Նորին Սրբության ընտրության առթիվ և իրեն եղբայրական սիրո գերագույն նշան՝ երկու հայրապետները ողջագուրվեցին՝ ներկաների բոլոր ծափերի տարափի տակ։

Փետրվարի 21-ին, կիրակի, տեղի ունեցավ Վրաց նորընտիր Կաթողիկոսի դահակալության հանդեսը։ Առավոտյան ժամը 10-ին

Վրաց նորընտիր Պատրիարք-Կաթողիկոս Նորին Սրբություն Եփրեմ Բ-ը այցելեց Վեհափառ Հայրապետին: Ժամը 10-ին երկու Հայրապետները իրենց շքախմբով մեկնեցին դեպի վրաց ժողովրդի Սրբություն Սրբոց, բաղամաղարյան Մցխեթայի վանքը, որտեղ տեղի պետք է ունենար նորընտիր Կաթողիկոսի գահակալության հանդեսը: Ինքնաշարժը ժամը

Հավարտ սուրբ պատարագի, Վրաց եկեղեցու լարձրաստիճան հոգևորականները նորընտիր Կաթողիկոսին առաջնորդում են հանդիսավորությամբ դեպի Հայրապետական Գահը, և «Աքսիոս» («Արժանի է») երգի հնչյունների տակ, 3 անգամ նստեցնում են Գահի վրա: Գահակալության հանդեսը վերջանալուն կատարվեց զոհարանական մաղթանք, որից

ՀԱՄԱՅՆ ՎՐԱՅ ՆՈՐԸՆՏԻՐ ՊԱՏՐԻԱՐԽ-ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ
ՆՈՐԻՆ ՍՐԲՈՒԹՅՈՒՆ ԵՓՐԵՄ Բ

11-ին հասնում է Մցխեթա: Երկու Հայրապետները առաջնորդվում են Մայր Տաճար: Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետը բաղմում է Գահի վրա:

Սկսվում է գահակալության հանդեսը: Նորընտիր Պատրիարք-Կաթողիկոսը, շրջապատված բարձրաստիճան հոգևորականներով, մատուցում է հանդիսավոր սուրբ պատարագ:

հետո Նորին Սրբություն Եփրեմ Բ-ը իր շնորհակալական խոսքով դիմեց բոլոր ներկաներին և շնորհակալություն հայտնեց մանավանդ ընտրության ժամանակ իր նկատմամբ ցուցաբերված վստահության և սիրո համար: Նորընտիր Կաթողիկոսը ջերմորեն ողջունեց Ամենայն Հայոց Հայրապետին:

Նորին Ս. Օծուխյուն Վազգեն Ա Կաթողիկոսը իր շնորհավորական խոսքում ասաց.

«Այս հանդիսավոր և սուրբ պահուն, վրաց ժողովուրդի հոգևոր կեդրոն պատմական Ս. Մցխեթայի կամարներուն տակ, բույլ տվե՛ք Ձեզ բերել եղբայրական սիրո ողջույն, Ձեզ՝

Մոտ երկու ամիս առաջ սուգի մեջ էր մտած Ձեր եկեղեցին, երջանկահիշատակ Մելիսեդիկ Գ Կաթողիկոսի վախճանումով: Հայ եկեղեցին ևս, և հատկապես Մենք, անձամբ բաժնեցինք Ձեր սուգը. Մեր ներկայացուցիչներով մասնակցեցանք քաղման արարողու-

ՎԵՀԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ ՇՆՈՐՀԱՎՈՐՈՒՄ Է ՀԱՄԱՅՆ
ՎՐԱՅ ՊԱՏՐԻԱՐԺ-ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԵՓՐԵՄ Բ-ԻՆ

նորընտիր Հայրապետ համայն Վրաստանի և սիրելի եղբայր Մեր ի Քրիստոս:

Մեծ է Մեր ուրախությունը, որ Վրաց Ս. եկեղեցիի Հայրապետական Դահլի վրայեն վերցավ սգո հոլը, և այսօր, Ձերդ Սրբության արքուակալության հանդեսով, Ձեր եկեղեցին ունեցավ իր արժանավոր նոր Դահակալը:

քյան և Ս. էջմիածնի կամարներուն ներև աղոթեցինք հանգուցյալ Հայրապետի հոգվո խաղաղության համար:

Այսօր, Ձեր ուրախության այս հանդեսին, նույնպես Ձեր կողմին ենք և կաղոթենք առ Աստված, որ Ձեզ պարգևեք բաշատողջ երկար կյանք և գործելու նոր ուժ, ու եռանդ, որ-

պեսզի իբրև իմաստուն և քաջ Հովվապետ, ղեկավարեմ Ձեր Եկեղեցին և առաջնորդեմ Ձեր աստվածասեր ժողովուրդը Ս. Ավետարանի սիրո և խաղաղության ճանապարհով: Ի սրտե կմաղթեմ Ձեզ լիակատար հաջողություն Ձեր սրբազան առաքելության մեջ:

Ս. Էջմիածնեն Մենք պիտի հետևինք Ձեր գործունեության և վստահ եղեմք, թե Ձեր ամեն մեկ հաջողությունը Մեզ խորունկ ուրախություն պիտի պատճառե, Ձեր ամեն մեկ հաջողությունը պիտի նկատենք Մեր հաջողությունը:

Գահակալության հանդեսը վերջանալուց հետո, Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետը և Նորին Սրբություն, Եփրեմ Կաթողիկոսը առաջնորդվեցին «Ինտուրիստ» հյուրանոցը, որտեղ տրվեց պաշտոնական ճաշկերույթ: Ճաշկերույթին ներկա էին Վրացական ՍՍԽ Մինիստրների Սովետին առընթեր Վրաց Ուղղափառ Եկեղեցու գործերի խորհրդի լիազոր պր. Մ. Մեկվաբիշվիլին, Կրոնական պաշտամունքների գործերի խորհրդի լիազոր պր. Ա. Շալուստաշիլին, վրաց ինտելիգենցիայի ներկայացու-

ՀԱՄԱՅՆ ՎՐԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՆՈՐԻՆ ՍՐԲՈՒԹՅՈՒՆ ԵՓՐԵՄ Բ-Ի ԳԱՀԱԿԱԼՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՆՐԱՍՏԱՐԱԿԱՆ ԶԵՏՈՒ

Կեցցե՛ վրաց նորենտիր Կաթողիկոս Նորին Սրբություն Եփրեմ հայրապետը:

Վեհափառ Հայրապետը, իր խոսքի վերջավորության, իբրև սիրո հիշատակ, Նորին Սրբություն Եփրեմ Կաթողիկոսի կրծքից կախեց կաթողիկոսական մի գեղեցիկ պանակ՝ հատկապես պատրաստված այդ առթիվ:

Ողջունի խոսքեր ասացին նաև Ռուս Պրովոսպ Եկեղեցու անունից գերաշնորհ Պալլադի սրբազան արքեպիսկոպոսը, Բուլղարական Եկեղեցու անունից՝ Անտոնի վարդապետը և Վրաց Եկեղեցու հոգևորականության և լաիկաճիկ ներկայացուցիչները:

ցիլներ հանձնա ակադեմիկոսների, գրողների, կոմպոզիտորների, վրաց հոգևորականությունը և այլ հյուրեր:

Մեղանը օրհնեց նորենտիր Եփրեմ Կաթողիկոսը: Ապա Նորին Ս. Օծություն Վեհափառ Հայրապետը հրավիրեց բոլոր ներկաներին առաջին բաժակը բարձրացնել Համայն Վրաց Կաթողիկոս-Պատրիարք Նորին Սրբություն Եփրեմ Բ-ի կենացը: Իր հերթին նորենտիր Եփրեմ Կաթողիկոսը բաժակ բարձրացրեց Նորին Ս. Օծություն Ս. Ս. Վաղգեն Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի կենացը և ապա Մոսկվայի և Համայն Ռուսաստանի Պատրիարք Նորին Սրբություն

Ալեքսիի և Բուլղարիայի Պատրիարք Նորին Սրբութիւնն Կիրիլի կենացը: Շնորհավորական ջերմ բաժակաճանձը արտասանեցին նաև ներկաներից շատերը:

Վեհափառ Հայրապետը իր պատասխան ճառով մի անգամ ևս սրտագինս շնորհավորեց Եփրեմ Կաթողիկոսին, գնահատանքի խոսք ուղղեց Վրաց Եկեղեցուն և հոգևորականութիւնը, մաղթելով, որ նորընտիր Կաթողիկոսի օրոք Վրաց քույր Եկեղեցին առավել զորանա և առաջադիմի: Իր խոսքով Վեհափառ Հայրապետն ասաց.

«Մենք կհամատաճեմք, բն մեր Եկեղեցիները պատմական իրենց դերը պետք է շարունակեն մեր ժողովուրդներու հոգեւոր կյանքի շինութեան, հոգեկան մխթաբարութեան նախապահով, մեր Եկեղեցիները իրենց սրբազան գործը պետք է շարունակեն նաև խաղաղութեան գաղափարի և ժողովուրդներու միջև սիրո և եղբայրության ամրապնդման աշխատեմքներուն մեջ:

Հաւակայես սիրելի է Մեզ վրացի և հայ ժողովուրդներու դարավոր եղբայրության ամրապնդման գաղափարը և մենք ուրախ ենք և հպարտ իբրև Եկեղեցական գործիչներ, որ այդ եղբայրութեանը ալ ավելի կխորանա և կդառնա անխորտակելի միասնութեան մը՝ աշխատանքովը և գործակցութեամբը նաև մեր երկու Եկեղեցիներուն»:

Վեհափառ Հայրապետը իր խոսքը վերջացրեց սրտաբուխ մաղթանքներով Վրաց Եկեղեցու, վրացական ժողովրդի և Վրաստանի առավել բարգաւաճման համար:

Նորընտիր Կաթողիկոսին ուղղված ողջույնի խոսքերով հանդես եկան նաև լվովի արքեպիսկոպոս Պալլադին, Չերնիկովի արքեպիսկոպոս Անդրեյը, ակադեմիկոս Վ. Շուլցախիճեն (Եփրեմ Կաթողիկոսի երբեմնի ուսուցիչ, պրոֆեսոր համալսարանում) և ալադեմիկոս, ժողովրդական բանաստեղծ Գ. Խոնիճեն, որպես ճնաարանական ընկեր Ստորիարքի և դասընկեր համալսարանի ձաշկերույթը վերջացավ Նորին Սրբութիւնն Եփրեմ Կաթողիկոսի աղոթքով:

Փետրվարի 22-ին, երկուշաբթի, Վեհափառ Հայրապետը, ընկերակցութեամբ գերաւոր Տ. Սահակ արքեպիսկոպոսի, Վրաս-

տանի հայոց թեմի առաջնորդ գերաշնորհ Տ. Կոմիտաս եպիսկոպոսի, թեմական խորհրդի անդամների, այցելում է վրաց Կաթողիկոսարանը, որտեղ Վեհափառ Հայրապետին դիմավորում են Վրաց Եկեղեցու 5 եպիսկոպոսներ և առաջնորդում ընդունարան: Վեհափառ Հայրապետը ջերմագին խոսքերով մի անգամ ևս շնորհավորում է Եփրեմ Կաթողիկոսին և մաղթում արդյունավետ գործունեութիւն:

Նույն օրը, ժամը 4-ին, Նորին Ս. Օծութիւնը այցելեց Թբիլիսիի Հայոց Ս. Գևորգ Եկեղեցին: Հավատացյալների բազմութիւնը խանդավառորեն ու ծափերով դիմավորում է Վեհափառ Հայրապետին: Վեհափառ Հայրապետը «Հրաշափառ»-ով առաջնորդվում է դեպի Եկեղեցի: Ամբողջ ճանապարհը ծածկված է գորգերով և թարմ ծաղիկներով: Վեհափառ Հայրապետի հետ հայոց Եկեղեցի այցելեց նաև Չերնիկովի արքեպիսկոպոս գերաշնորհ Անդրեյը: Վեհափառ Հայրապետը ներկա եղավ երեկոյան ժամերգութեան, ապա և ողջունեց ներկաներին, տալով իր հայրապետական օրհնութիւնը: Երգչախմբի կողմից երգված «Ամեն հայի սրտից բխած» Հայրապետական մաղթերգի հնչյունների տակ, Վեհափառ Հայրապետը հրաժեշտ է տալիս իր հավատացյալներին և իր շքախմբով ուղղվում է դեպի կայարան:

Կայարանում ևս հավաքվել են հայ և վրացի հավատացյալներ: Վեհափառ Հայրապետին ճանապարհելու համար կայարան էին եկել Համայն Վրաց Պատրիարք-Կաթողիկոս Նորին Սրբութիւնն Եփրեմ Բ.-ը, վրաց բարձրաստիճան հոգևորականներ, Վրաստանի հայոց թեմի առաջնորդ գերաշնորհ Տ. Կոմիտաս եպիսկոպոսը, հայոց Եկեղեցու քահանայից դասը, թեմական խորհրդի պատվարժան անդամները: Ժողովրդի հուզիչ և խանդավառ ծափերի տակ ողջագուրվեցին երկու Հայրապետները և հրաժեշտ տվեցին միմյանց: Երեկոյան ժամը 7-ին, գնացքը շարժվեց՝ բուռն ծափերի և ողջերթի ջերմ բարեմաղթութիւնների տակ:

Փետրվարի 23-ին, երեքշաբթի, առնվառն ժամը 9-ին, Վեհափառ Հայրապետը ժամանեց Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին:

